

BELORUSZ ÜZLETI KALAUZ

Nemzeti lobogó

Nemzeti címer

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NAGYKÖVETSÉGE

MINSZK

2008. NOVEMBER

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	3. oldal
I. Általános ország információ	5. oldal
II. Adózási szabályok	9. oldal
III. Külföldi tulajdonú (résztulajdonú) társaságok létrehozása	14. oldal
IV. Befektetések szabályozása	16. oldal
V. Külkereskedelmi tevékenységek szabályozása	18. oldal
VI. Valuta műveletek szabályozása	20. oldal
VII. A szabad gazdasági övezetek működése	24. oldal
VIII. Külföldi befektetők részvétele a privatizációban	25. oldal
IX. Üzleti klíma alakulása	27. oldal
X. Üzletvitel	29. oldal
XI. Hasznos linkek	31. oldal
XII. Utazási tanácsok, információk	32. oldal
XIII. A Magyar Köztársaság Nagykövetsége (kontakt adatok)	34. oldal

BEVEZETÉS

A magyar-belorusz kapcsolatok folyamatosan bővülnek, újabb részterületekkel egészülnek ki. A gazdasági együttműködés, mint súlypont mellett, felértékelődnek az oktatási-kulturális, tudományos-kutatási kapcsolatok, a turizmus.

Magyarország a külkereskedelmi forgalom nagyságrendjét tekintve Belarusz 17. legnagyobb partnere, részesedésünk a Kelet-Európával folytatott kereskedelemben 10%. A kétoldalú gazdasági kapcsolatokban kiemelt prioritásnak tekintjük a vállalkozások közötti kooperációk körének bővítését, a kölcsönös befektetések növelését, az energetikát, az energiaellátás biztonságával kapcsolatos kérdéseket, a környezetvédelmet, az agrárágazatok intenzívebb együttműködését.

A magyar-belorusz külkereskedelmi forgalom dinamikusan fejlődött az elmúlt években. Az áruforgalom nagyságrendje 2003-2007. között megduplázódott (153 millió \$-ról 300 millió \$-ra emelkedett). Ezen belül különösen kedvezően alakult kivitelünk, nagyságrendje megnégyszereződött, 35 millió \$-ról 150 millió \$-ra nőtt. 2008. I. félévben a kölcsönös áruforgalom 220 millió \$, azaz 60%-kal emelkedett a bázis időszakhoz viszonyítva.

A **magyar importon** belül 46%-os részarányt képviselnek az energiahordozók, 34% a feldolgozott termékek, 20 % a gépek, berendezések részaránya.

A **magyar export** 10%-a élelmiszer és mezőgazdasági termékek, 58%-a feldolgozott termék, 32%-os arányt képviselnek a gépek és berendezések. Exportunkban meghatározó termékcsoportok a gyógyszerek, vegyi anyagok, híradástechnikai eszközök, gépalkatrészek.

Számottevő befektetésre egymás országában eddig nem került sor. A belorusz befektetések értéke Magyarországon 2,4 millió €, a magyar befektetések Belaruszban pedig 0,9 millió € értéket képviselnek. Az MTZ 2007-ben 1 millió € ráfordítással kereskedelmi és szerviz központot hozott létre Horton, bővítésére a közeljövőben 0,5 millió € -t terveznek.

Belarusz az elmúlt időszakban fokozott erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy kedvezőbb körülményeket teremtsen a külföldi befektetők számára. Fő célkitűzésként határozták meg, hogy bekerüljenek a világ 25-30, legkedvezőbb üzleti-befektetési klímájával rendelkező országa közé. A program végrehajtása keretében 2008-ban az alábbi intézkedéseket hozták:

- eltörölték az aranyrészvényt,
- adókedvezményeket adtak a befektetők részére a kisvárosokban (50 e. fő alatti lakos szám),
- bővítették a Szabad Gazdasági Övezetek lehetőségeit,
- csökkentették az értékpapír műveletekhez kapcsolódó adókat,
- megkezdődtek az adózási rendszer egyszerűsítését,
- fokozatosan eltörlik a kedvezményes privatizáció keretében megszerzett részvények elidegenítésére vonatkozó korlátozásokat,
- megkezdődött a földtörvény módosításának előkészítése,
- új csődtörvény készül,
- fokozottabb védelemben részesítik a magántulajdont,
- fokozottabban védik a banki titkot,
- támogatják az állampolgárok részvényvásárlását.

Amennyiben az eddigi tendenciák folytatódnak, úgy **a két ország közötti áruforgalom nagyságrendje 2008-ban megközelítheti a 400 millió \$-t.** Az összetétel vonatkozásában azonban jelentős elmozdulás rövidtávon nem várható.

A magyar-belorusz gazdasági kapcsolatok fejlődését összességében akadályozó, átfogó probléma nincs. Az áruforgalom alakulását elsősorban az határozza meg, hogy a partnerek egymásra találjanak, piacképes árualappal rendelkezzenek. Gazdasági kapcsolataink fejlődését nagymértékben segítheti az államközi szerződések köre. 2008. október 21-én lépett hatályba a két ország közötti Gazdasági Együtműködési Megállapodás. Egyeztetés alatt áll a befektetések kölcsönös védelméről szóló szerződés szövegtervezete.

A minszki magyar nagykövetség 2008. június 3-ai megnyitását követően megkezdjük a vízumkiadást a belorusz állampolgárok részére. Ezen lépés jelentősen megkönnyíti az üzletemberek utazását, a turizmus további dinamikus fejlődését.

Meggyőződésünk, hogy az együtműködés fenti példái és eredményei korántsem véglegesek. Jelentős tartalékok vannak olyan területeken is, mint pl. az oktatási-kulturális, tudományos-kutatási együtműködés, a sportkapcsolatok fejlődése.

A nagykövetség és a kereskedelmi képviselet megnyitásával a Magyar Köztársaság megerősítette elkötelezettségét a magyar-belorusz kapcsolatok fejlesztésében. A követség munkatársai mindent elkövetnek annak érdekében, hogy ezen akarat a lehető legteljesebb mértékben megvalósuljon. Várjuk a kapcsolatok alakulásában, a külkereskedelem fejlődésében, az üzleti kapcsolatok felvételében, bővítésében érdekelt szereplők megkeresését, s a magunk részéről törekedni fogunk maximális kiszolgálásukra.

Úgy gondoljuk, hogy a magyar vállalkozók jelentős része korlátozott általános és üzleti információval rendelkezik a Belarusz Köztársaságról, az itteni üzleti feltételekről, lehetőségekről. Jelen kiadványunkkal igyekszünk szerény mértékben hozzájárulni ahhoz, hogy ez a helyzet megváltozzon. Az üzleti kalauzban foglalt megállapítások a 2008. novemberi állapotnak megfelelő információkat tartalmazzák. Szándékaink szerint legalább éves gyakorisággal gondoskodni fogunk aktualizálásáról, a magyar üzletemberek számára vélhetően fontos információk beemeléséről.

Bízunk benne, hogy kiadványunkkal hozzájárulunk üzleti kapcsolataik fejlődéséhez, új kapcsolatok kiépítéséhez.

Természetesen szívesen vesszük megjegyzéseiket, észrevételeiket.

További üzleti sikereket kívánunk Önöknek!

I. ÁLTALÁNOS ORSZÁG INFORMÁCIÓ

Az ország társadalmi-gazdasági helyzete

1. Általános információk

Hivatalos megnevezés	Belarusz Köztársaság (Fehérorosz Köztársaság)
Államforma	Köztársaság
Főváros	Minszk (1,8 millió fő)
Terület	207.600 km ²
Népesség	9,7 millió fő (2007)
Nemzetiségi megoszlás	Belorusz 80%, orosz 11,4%, lengyel 4%, ukrán 3%, egyéb 1,6%
Vallási megoszlás	keleti ortodox 80%, egyéb (római katolikus, protestáns, zsidó, muzulmán) 20 %
Hivatalos nyelv	belorusz, orosz
Klíma	átmeneti a kontinentális és óceániai között
Államfő	Lukasenko Alekszander Grigorjevics
Miniszterelnök	Szidorszkij Szergej Szergejevics
Hivatalos pénznem	belorusz rubel (BYR), 1 USD= 2113BYR, 1 EUR= 2700 BYR (2008. november)
Jelentősebb városok	Gomel (480 ezer fő), Mogiljev (370 ezer fő), Vityebszk (340 ezer fő), Grodno (320 ezer fő), Breszt (300 ezer fő)

2. Főbb gazdasági mutatók, a gazdaság szerkezete, főbb ágazatok

A Belarusz Köztársaság főbb gazdasági mutatói

		2002	2003	2004	2005	2006
A GDP értéke folyóáron	Mrd USD	13,3	17,9	22,9	30,2	37,0
A GDP növekedése változatlan áron	%	4,7	6,8	11,4	9,4	9,9
Az egy főre jutó GDP folyó áron	USD/fő	1336	1351	2337	3097	3809
Infláció	%	34,8	25,4	14,4	8,0	6,6
Munkanélküliségi ráta	%	1,3	3,1	2,0	1,5	1,2
Az export értéke	Mrd USD	8,1	9,0	15,7	18,1	22,1
Az import értéke	Mrd USD	9,0	10,3	17,2	18,0	23,7
A folyó fizetési mérleg egyenlege	Mrd BRB*	- 99,0	- 562,1	- 170,2	- 145,2	1178,5
Közvetlen működő tőke import (flow)	M USD	247,1	171,8	163,8	305,0	354,0
Közvetlen működő tőke export (flow)	M USD	206,2	-1,5	-1,3	-2,5	-3,0
A költségvetés egyenlege a GDP %-ában	%	- 0,4	- 1,6	- 0,3	- 0,2	1,5

Forrás: Világbank és belorusz nemzeti statisztika

A piacgazdaságra történő áttérés hivatalosan 1995-ben vette kezdetét, ugyanakkor a magántulajdon mérsékelt részesedése mellett, az árak állami szabályozásával, a legnagyobb vállalatok állami tulajdonlásával az állam gazdaságirányító szerepe meghatározó.

Az ország gazdaságát az elmúlt években a **stabilitás és a folyamatos fejlődés** jellemezte. A GDP átlagos éves emelkedése a 2000-es években megközelítette a 10%-ot. 2006-ban az ország GDP-je vásárlóerő paritáson számolva 37 milliárd USD volt, az egy főre jutó GDP értéke 3809 \$. A GDP megoszlása (2007-ben) ipar 26%, mezőgazdaság 7,4%, szolgáltatások 66,6%.

Az **infláció** növekedési ütemét 2006-ra sikerült megfékezni, ugyanakkor 2007-ben ismét átlépte a 10%-os határt (10,2%), s 2008-ban várhatóan megközelíti a 15%-ot. A munkanélküliség igen alacsony szinten van, mértéke nem éri el az 1%-ot.

Az **ipar** meghatározó ágazata (a szovjet időkből örökölt szerkezet, valamint tükrözve a saját nyersanyag hiányát) a gépgyártás (teherautó és traktorgyártás, mezőgazdasági gépgyártás), elektrotechnika, vegyipar, építőanyag ipar.

Az ország energiagazdasága szinte teljes egészében az importált orosz földgázra és kőolajra támaszkodik. A szállítás egyelőre a világpiacinál jóval kedvezőbb feltételekkel (a világpiaci ár 1/3-a, 1/4-e) valósul meg, ugyanakkor 2006-tól kezdve végrehajtásra kerül egy ár felzárkóztatási program, melynek értelmében 2010-2011-re az áraknak azonosaknak kell lenniük a világpiaci árral.

Az ország viszonylag szegény ásványkincsekben, de gazdag építőipari alapanyagokban, káliumban. A kőolaj kitermelés megközelíti a 2 millió tonnát, ami az importnak 10%-a.

A **mezőgazdaság** tradicionálisan jelentős szerepet tölt be a nemzetgazdaságban. Meghatározó ágazata az állattenyésztés, ugyanakkor 2008-ban a gabonatermés nagyságrendje eléri a 10 millió tonnát. Az ágazat termékeinek piaci pozíciója jelentősen javult 2007-2008-ban, szinte korlátlan mennyiségben exportálhatóak elsősorban a FÁK országokba, azon belül is Oroszországba. Az export nagyságrendje esetenként már zavarja a hazai ellátást is.

A csernobili katasztrófa jelentős veszteségeket okozott a mezőgazdaságnak és az országnak. Az ország területének mintegy 21%-án következett be valamilyen mértékű szennyeződés.

3. Külkereskedelmi tendenciák, külkereskedelmi statisztika, főbb partnerek, főbb import termékek

A külkereskedelmi áruforgalom alakulása

		2003	2004	2005	2006	2007
Export	Mlrd \$	9,9	13,7	16,0	19,7	24,2
Import	Mlrd \$	11,5	16,5	16,7	22,3	28,7
Áruforgalom	Mlrd \$	21,4	30,2	32,7	42,0	52,9

A Belarusz Köztársaság külkereskedelmi áruforgalma az elmúlt években dinamikusan emelkedett, 2003-2007 között megduplázódott.

Az áruforgalom nagyságrendje 2007-ben 53 Mrd \$ volt, 26%-kal több mint 2006-ban. A teljes forgalmon belül a FÁK országok részesedése elérte az 57%-ot.

Az ország legfontosabb külkereskedelmi partnerei és azok részesedése a forgalomból 2007-ben a következő volt: Oroszország 49,2%, Hollandia 8,6%, Ukrajna 5,7%, NSZK 5,5%, Lengyelország 3,9%, Nagy Britannia 3,2%, Kína 2,5%, Lettország 2,1%, Olaszország 1,5%, USA 1,4% (Magyarország Belarusz 16-17. legnagyobb külkereskedelmi partnere).

A Belarusz Köztársaság fő külkereskedelmi partnere Oroszország, a forgalom nagyságrendje 2007-ben elérte a 26 Mrd \$-os szintet, s közel 31%-kal emelkedett 2006-hoz viszonyítva.

Meghatározó export termékek: kőolaj származékok, traktorok, teherautók, műtrágyák, élelmiszerek.

Az import növekedésének üteme meghaladta az exportét. Ebben jelentős szerepet játszott, hogy az importált földgáz ára 2007-ben a 2,1 szeresére, a kőolajé pedig 34,8%-kal emelkedett. Ezen tendenciák eredményeként a külkereskedelmi áruforgalom egyenlege negatív lett, s elérte a 4,3 Mrd \$-t, a növekedés mértéke 2006-hoz viszonyítva 1,7 Mrd \$.

A szolgáltatások exportjának összértéke 2007-ben 3 Mrd \$ volt, 37%-kal emelkedett 1 év alatt. A szolgáltatások importja 1,5 Mrd \$-t tett ki. Összességében a szolgáltatások vonatkozásában 1,5 Mrd \$-os aktívum képződött. Az áruk és szolgáltatások külkereskedelmi forgalma összességében 57,4 Mrd \$ volt, a forgalom negatív egyenlege 2,8 Mrd \$.

4./ Tőkeáramlás, főbb partnerek

	Millió USD				
	2003	2004	2005	2006	2007
Portfólió bef	172	164	305	354	250
FDI proj. sz.	15	11	11	21	20

A legnagyobb befektetők: Oroszország, Svájc, Nagy-Britannia, Ausztria, Ciprus, NSZK. A befektetések összértéke a Belarusz Köztársaságban 2007-ben 5,4 Mrd \$ volt. Ugyanakkor ezen befektetések döntő részét a különböző kölcsönök, áruhiteltek tették ki, a működő tőkébe irányuló befektetés igen alacsony részarányt képvisel.

Magyarország és Belarusz bilaterális kapcsolatai, külkereskedelem, tőkeáramlás

Magyar-belorusz áruforgalom alakulása 2007-ben

	Fehéroroszország							
	Határparitásos érték millió USA dollárban				Index %		Részarány %	
	2006. év		2007. év		2007./2006.		2007.	
	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import
Összesen - Termék	132,9	107,9	150,1	150,6	112,9	139,5	100,0	100,0
Élelmiszer, ital, dohány	15,3	0,2	16,4	0,2	107,3	101,8	10,9	0,1
Nyersanyagok	0,2	4,0	0,1	3,0	71,5	74,2	0,1	2,0
Energiahordozók	0,0	33,5	0,1	68,9	2 042,9	205,5	0,1	45,8
Feldolgozott termékek	84,4	42,6	97,5	50,8	115,6	119,2	65,0	33,7
Gépek, szállítóeszközök	33,0	27,6	35,9	27,7	108,8	100,4	23,9	18,4

	Forgalom	Forgalom	Index %	Részarány
	2006.	2007.	2007./06.	2007. %
Összesen - Termék	240,8	300,6	124,8	100,0
Élelmiszer, ital, dohány	15,5	16,6	107,2	5,5
Nyersanyagok	4,2	3,1	74,1	1,0
Energiahordozók	33,6	69,0	205,7	23,0
Feldolgozott termékek	127,0	148,3	116,8	49,3
Gépek, szállítóeszközök	60,6	63,6	105,0	21,2

KSH alapadatok alapján összeállítva

II. ADÓZÁSI SZABÁLYOK

1. Közvetett (árarányos) adók és illetékek

1.1 ÁFA

Az ÁFA rendszere a magyar gyakorlattal azonos, illetve hasonló elemeket tartalmaz.

Alap ÁFA tétel: 18%.

Kedvezményes tételek:

10%-os ÁFA terheli:

- a Belarusz Köztársaság területén előállított növényi eredetű termékeket (virágok kivételével), állati eredetű termékeket (prémállattenyésztés kivételével, halászat és méhészet),
- az államelnök által kiadott lista szerinti, a Belarusz Köztársaságba behozott és/vagy forgalmazott élelmiszereket és a gyermekek részére forgalmazott termékeket.

0%-os ÁFA terheli:

- az áruk és szolgáltatások exportját.

1.2 Jövedéki adók

A jövedéki adó tételeket az államfő határozza meg a jövedéki termék mennyiségi egységére vetített abszolút összegben, vagy pedig a termék értékére vetített %-ban.

Jövedéki adó terheli az alábbi áru csoportokat:

- műszaki alkohol,
- alkohol tartalmú termékek,
- sör,
- dohányáru,
- alkohol tartalmú oldatok (a gyógyászati termékek kivételével),
- benzin és dízel,
- személygépkocsi és mikrobusz.

1.3 Befizetések a mezőgazdasági termelőket támogató köztársasági alapba

A fizetendő adó mértékét évente a költségvetési törvény határozza meg. Mértéke 2008-ban az árbevétel 2%-a.

2. Egyenes (a folyó bevételeket és a nyereséget terhelő) adók

2.1 Nyereségadó

A nyereségadó mértéke: 24%.

A nyereségadó alapja csökkenthető a termelési és lakásépítési célú beruházások értékével, illetve ezen célok megvalósítását finanszírozó banki hitelek törlesztő részleteivel.

2.2 Jövedelemadó

A külföldi jogi személyek, amelyek nem rendelkeznek állandó képviselettel Belaruszban a Belarusz Köztársaságból származó bevételek realizálása esetén jövedelemadót fizetnek a következők szerint:

- 15% az osztalékok, royalty, licencek után,
- 15% megbízással alapú értékesítésből származó jövedelem után, a szórakoztató ipari tevékenység bevétele után,
- 6% a nemzetközi szállítás és szállítmányozás bevétele után,
- 10% a kölcsönökkel összefüggő kötelezettségek után,
- 24% az értékpapírok értékesítéséből származó jövedelem után.

2.3 Személyi jövedelemadó

Belaruszban jelenleg lépcsőzetes személyi jövedelemadó táblázat van érvényben. A személyi jövedelemadó kulcsok: 9% (3900 \$ bérjövedelemig), 15% (3900-9767 \$ bérsávban), 20% (9767-13674 \$), 25% (13674-17581 \$) és 30% a 17581 \$ fölötti jövedelemrészre.

Mindezeken túlmenően az alkalmazottak bérjövedelemét terhelik a szociális alapokba történő befizetések (cca 10%). Az osztalék bevételeket 1,15%-os jövedelemadó terheli.

3. Az áruk és szolgáltatások önköltségére vetített adók

3.1 Szociális biztosítás béradói

A nyugdíjalapba fizetendő adó mértéke:

- a munkaadók számára 29%,
- a munkavállalók számára 1%.

A táppénzalapba fizetendő adó mértéke:

- a munkaadók számára: 6%.

3.2 Kötelező biztosítások díja/ üzemi balesetek és foglalkozási megbetegedések/

A munkaadók fizetik valamennyi alkalmazottjuk után a jövedelmük függvényében, a biztosító által meghatározott díjszabás szerint (mértéke jelenleg 0,1-2,8% között változik).

3.3 Földadó

Földadó fizetésére kötelezett valamennyi személy és jogi személy, aki, vagy amely földterületet birtokol, bérel, vagy tulajdonában áll. A földadó az érintett földterület piaci értéke alapján kerül kivetésre, az éves költségvetési tervben meghatározott koefficiens alapján.

3.4 Ökológiai adó

Az ökológiai adó az alábbiakra kerül kivetésre:

- kitermelt természeti kincsek,
- kőolaj és kőolajtermék feldolgozás,
- káros anyag kibocsátás,

- kőolaj és kőolajszármazékok tranzit szállítása a Belarusz Köztársaság területén keresztül,
- termelési hulladékok,
- a Belaruszban előállított vagy importált műanyag, üveg és papír alapú csomagoló anyagokra.

Az adó mértéke:

- a természeti kincsek felhasználásával kapcsolatos adók mértékét az államelnök határozza meg. A kőolaj és kőolajszármazékok utáni adó mértéke jelenleg cca. 1 €/tonna.
- A káros anyag kibocsátás utáni adók bonyolult számítással, az érintett anyagoktól és a szennyeződés mértékétől függően kerülnek kiszámításra a központilag meghatározott normatívák alapján,
- Amennyiben a kitermelés, illetve a hulladékképződés mértéke meghaladja a normatívákat, úgy a fizetendő adó mértéke az alapidíjak 10-15-szöröse.

3.5 Befizetések az innovációs alapokba

A Kereskedelmi Minisztérium kezelésében lévő innovációs alapba befizetést teljesítők köre:

- a Belarusz területén nagy és kiskereskedelmet folytatók az értékesített termékek és szolgáltatások önköltsége után, annak 0,25%-os mértékében,
- a felsőbb kategóriájú közétkeztetést végzők 1,25%-os mértékben,
- az üzemanyag nagykereskedők 1,5%-os mértékben.

Az Építészeti Minisztérium által működtetett innovációs alapba befizetők:

- valamennyi építési-szerelési tevékenységet folytató, valamint építőanyag ipari szervezet.

Az adó mértéke 0,25-13,5% között változik attól függően, hogy milyen jellegű tevékenységről van szó, milyen forrásból történik a finanszírozás (kölségvetési, külföldi befektető) stb.

4./ Társasági javak terhére fizetendő adók

4.1 Állóeszköz adó

Állóeszköz adó fizetésére kötelezettek az ilyen eszközökkel rendelkező szervezetek, valamint az ingatlannal rendelkező személyek. Az adó mértéke szervezetek számára 1%, magán személyeknek 0,1%.

4.2 Közlekedési jármű beszerzési adó

A 2008. évi költségvetési törvény értelmében nem kerül kivetésre.

4.3 Helyi adók

A helyi adók kivetésére a megyei tanácsok jogosultak, a kivethető adók körét a köztársaság éves költségvetési törvénye tartalmazza.

2008-ban a helyi szervek az alábbi adók kivetésére jogosultak:

- kiskereskedelmi áruforgalom bevétele utáni adó,

- szolgáltatások árbevétele utáni adó,
- célzott felhasználású adók (az érintett település, járás infrastruktúrájának fejlesztésére, a helyi autóbusz közlekedés járműparkjának megújítására fordítandó adó),
- ebadó, parkolási díjak,
- felvásárlások utáni adók (gomba, bogyós gyümölcsök, gyógyfüvek stb. begyűjtése),
- üdülési adó.

A szabályozás jellege miatt ezen adók mértéke eltér az egyes területeken, településeken. A jelenlegi gyakorlat szerint ugyanakkor átlagos mértékük a következő:

- a kiskereskedelmi áruforgalom bevétele utáni adó mértéke 5%, az importált termékek után viszont eléri a 15%-ot (!),
- a szolgáltatások utáni adó mértéke 5%,
- infrastruktúrafejlesztési adó 0,5%,
- járműpark fenntartási adó az adózott nyereség 2-3%-a,
- felvásárlási adó 5%,
- üdülési adó 2-3% az értékesített szolgáltatás bevételei után.

5./ Pénzügyi eredmény utáni adó

5.1 Offshore adó

Amennyiben belorusz rezidens offshore zónába bejegyzettek részére utal át pénzeszközt, úgy az adó mértéke 15%.

6./ Egyéb adófajták

6.1 Mezőgazdasági termelők egységes adója

Az adó mértéke a realizált termékek és szolgáltatások árbevételének 2%-a.

6.2 EVA

Egyszerűsített Vállalkozási Adó fizetésére jogosultak a következő vállalkozások:

- szervezetek, amelyeknél az átlagosan foglalkoztatottak létszáma nem haladja meg a 15-öt,
- valamint azon egyéni vállalkozók, akiknek a bruttó árbevétele nem haladja meg a 450 millió rubelt (1 \$ = 2110 rubel, 2008. november).

Az adó mértéke:

- 10% az ÁFÁ-t nem fizető szervezetek és egyéni vállalkozók számára,
- 8% az ÁFÁ-t fizető szervezetek és egyéni vállalkozók számára,
- 20% az adóalapként a bruttó árbevételt alkalmazó szervezetek és egyéni vállalkozók számára.

6.3 Szerencsejáték adó

6.4 Lottó játék utáni adó

2008. január 1-től várhatóan az alábbi adómódosítások lépnek érvénybe:

- egységes személyi jövedelemadó kerül bevezetésre, mértéke 12%,
- az egyéni vállalkozók vállalkozási adója egységesen 15%,
- 2%-ról 1%-ra mérséklődik a mezőgazdasági termelőket támogató köztársasági alapba fizetendő adó mértéke,
- az állóeszközök utáni adót nem kell megfizetni az aktív termelő eszközök után (gépek, berendezések, gyártósorok),
- egységesen 5% lesz a kiskereskedelmi áru és szolgáltatás forgalom helyi adója,
- a béradó mértéke 35-ről 34%-ra csökken,
- 5%-ról 3%-ra csökken a gépjármű beszerzési adó.

III. KÜLFÖLDI TULAJDONÚ (RÉSZTULAJDONÚ) TÁRSASÁGOK LÉTREHOZÁSA

Külföldi tulajdonú társaságnak tekintendő azon társaság, amelynek alaptőkéjében a külföldi tulajdon minimum 20 000 \$ értéket képvisel, s tulajdonosainak fő üzleti célja nyereség realizálása és/vagy nyereség egymás közötti felosztása. Az érintett társaság lehet külföldi tulajdonú vagy külföldi tulajdonú közös társaság. Előbbiben a külföldi tulajdonos részesedése 100%, míg az utóbbi esetben a külföldi mellett részesedéssel bír a Belarusz Köztársaság jogi személyiségű társasága, illetve belorusz állampolgár. A külföldi tulajdonú társaságok jogosultak leányvállalatok, gyáregységek, képviseltek létrehozására. Amennyiben ezen társaságokban rendelkeznek legalább 20 000 \$ értéket képviselő részesedéssel, úgy ezen szervezetek az anyacéggel azonos jogosultságokkal rendelkeznek. A külföldi tulajdonú társaság létrejöhet annak alapításával, vagy részesedés kivásárlásával már bejegyzett társaságban.

Külföldi tulajdonú közös társaság állami bejegyzéséhez az alábbi dokumentumok benyújtása szükséges:

- az alapítók írásos kérelme,
- az alapító okiratok közjegyző által hitelesített példányai,
- a belorusz jogi személyiségű alapítóknak be kell nyújtaniuk a tulajdonosok közjegyző által hitelesített határozatát a közös társaság megalapításáról, valamint a közjegyző által hitelesített, az állami bejegyzésüket bizonyító okiratot,
- a belorusz állampolgároknak munkakönyvük utolsó munkáltatójuk által hitelesített másolatát,
- a külföldi jogi személyiségű alapítóknak be kell nyújtaniuk a maximum 1 éves cégkivonatukat, belorusz (orosz) nyelvre lefordítva, mely fordítást közjegyzőnek kell hitelesítenie,
- a külföldi állampolgároknak be kell nyújtaniuk útlevelük másolatát, belorusz (orosz) nyelvre lefordítva, mely fordítás közjegyző által hitelesítve van,
- a jegyzett tőke befizetését (nyújtását) bizonyító okiratok,
- garancialevél a közös társaság jogosultságáról székhelye birtoklására,
- a bejegyzési illeték befizetésének igazolása.

Külföldi tulajdonú társaságok bejegyzéséhez benyújtandó dokumentumok a következők:

- az alapítók írásos kérelme,
- az alapító okiratok közjegyző által hitelesített példányai,
- a külföldi jogi személyiségű alapítóknak be kell nyújtaniuk a maximum 1 éves cégkivonatukat, belorusz (orosz) nyelvre lefordítva, közjegyző által hitelesítve,
- a külföldi állampolgárok útlevelük másolatát, belorusz (orosz) nyelvre lefordítva és közjegyző által hitelesítve,
- a jegyzett tőke biztosítását igazoló okiratok,
- garancialevél a társaság jogosultságáról székhelye birtoklására,
- a bejegyzési illeték befizetésének igazolása.

A társaság bejegyzésére a dokumentumok benyújtásától számított 15 napon belül kerül sor. A bejegyzés megtagadása esetén nem lehet motivációs tényező az alapítás célszerűsége. Az elutasító határozat bíróságon megtámadható.

A társaság alaptőkéjének 50%-a (a nyílt részvénytársaság kivételével) szolgáltatására a bejegyzéstől számított első évben minimum 50%-os nagyságrendben sor kell, hogy kerüljön. Az 50%-os arányról valamennyi tulajdonosnak gondoskodnia kell. A teljes alaptőke nyújtásáról 2 éven belül kell gondoskodni.

A nyílt részvénytársaságok esetében az alaptőkét teljes egészében biztosítani kell a társaság bejegyzésének időpontjáig.

A jegyzett tőke elemeinek vagyonértékelése, az alapító okiratok tartalmi elemei, a módosítások átvezetése és bejelentése a magyar gyakorlathoz hasonló elemeket tartalmaz.

IV. BEFEKTETÉSEK SZABÁLYOZÁSA

A Belarusz Köztársaságban a befektetések törvényi szabályozásának alapját és kereteit a Befektetési Törvénykönyv határozza meg. Ezen törvénykönyv fő szabályozási elemei a következők:

1./ Külföldi befektetőnek tekintendők a külföldi államok, ezen államok közigazgatási-területi egységei, illetve ezek meghatalmazott szervezetei, külföldi jogi személyek, jogi személyiséggel nem rendelkező külföldi szervezetek, külföldi állampolgárok, állandó külföldi tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárok.

2./ A befektetés tárgyát képezheti vagyontárgy (azon belül vállalat), értékpapír, vagyon értékű jog.

3./ A befektetési tevékenység jelentheti jogi személy létrehozását, vagyontárgy, illetve vagyon értékű jog megszerzését, részesedés megszerzését jogi személy jegyzett tőkéjéből, ingatlan, értékpapír, szellemi termék tulajdonjogának megszerzését, koncesszió elnyerését, gépek, egyéb állóeszközök megszerzését.

4./ Külföldi résztulajdonú társaságnak tekintendő azon szervezet, amelynek jegyzett tőkéjében a külföldi befektető részesedésének értéke minimum 20 000 \$ értéket képvisel, s tevékenységük fő célja nyereség realizálása és/vagy ezen nyereség egymás közötti felosztása (ezen státusz birtoklása adózási és más szabályozási szempontból bír jelentőséggel).

5./ A vonatkozó törvényi szabályozás nem lehet hátrányosabb a külföldi befektetőkre, illetve az általuk létrehozott szervezetekre vonatkozóan, mint a belorusz személyekre és jogi személyekre vonatkozó szabályozás.

A 2008. április 1-je után létrehozott külföldi tulajdonú társaságok vonatkozásában, amennyiben a vonatkozó törvényi változások hátrányosan érintik tevékenységük és helyzetük alakulását – különös tekintettel az adók összetételére és a terhelés mértékére vonatkozóan –, úgy a bejegyzésüktől számított 5 éven belül rájuk a bejegyzésükkor érvényes szabályok vonatkoznak.

6./ A belorusz állam garantálja a befektetők tulajdoni és egyéb dologi jogát, s gondoskodik ezen jogok megfelelő védelméről.

7./ A befektetőnek jogában áll önállóan rendelkeznie a tevékenysége közben képződött nyereséggel. Az adófizetési és egyéb fizetési kötelezettségek teljesítése után garantált a nyereség (bevétel) szabad külföldi transzferje.

A belorusz állam 2007-től erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy jelentősen javítsa az országban a befektetési klímát, ennek keretében folyamatosan átdolgozzák a gazdasági törvényeket, különös tekintettel az adózási szabályokra, folyamatosan bővítik a külföldi befektetésekre vonatkozó kedvezményeket.

2008. november 1-i állapot szerint a legfontosabb kedvezmények a következők:

- a Belarusz Köztársaság területén 2008. április 1. után létrehozott társaságok – a Minisztertanács által kiadott, 50 000-es lakos számot meghaladó településeken létrehozott társaságok kivételével – a létrehozásuktól számított 5 évig nem fizetnek nyereségadót és a mezőgazdasági termelőket támogató köztársasági alapba fizetendő adót a saját előállítású termékek és szolgáltatások vonatkozásában, amennyiben biztosított ezen termékek és szolgáltatások elkülönített nyilvántartása,
- fentiekben foglaltakon túlmenően nem fizetnek egyéb adókat és illetékeket az ÁFA, a jövedéki adó, vámok, a földadó, az ökológiai adó kivételével,
- létrehozásuktól kezdve 5 éven keresztül nem kötelesek külföldi valutában képződött bevételeiket kötelező beváltásra felajánlani,
- ezen társaságokra anyagbeszerzéseiknél és saját előállítású termékeik külkereskedelme során nem vonatkoznak bizonyos mennyiségi korlátozások, az egyes termékek vonatkozásában meghatározott külkereskedelmi jogosultságok, a Belarusz Áru Tőzsdén keresztül történő kötelező kötések követelménye, kötelező minimum árak meghatározásának követelménye importnál, kötelező maximum árak meghatározása exportnál, a speciális közbeszerzési és tendereztetési szabályok,
- saját előállítású termékek és szolgáltatások forgalmazása esetén önállóan határozzák meg beszerzéseik és eladásuk feltételeit, mennyiségeit, fajtaságát, a Minisztertanács által meghatározott, szociális szempontból fontos termékek listájának kivételével az eladási áraikat, önállóan választják ki szállítóikat és vevőiket, önállóan határozzák meg alkalmazottaik bérét, figyelembe véve a minimálbérre vonatkozó minisztertanácsi rendeletet, jogukban áll biztosításaikat külföldi társaságoknál megkötni,

A fentiekben meghatározott kedvezmények nem vonatkoznak az alábbi körre: bankok és egyéb hitelezési és pénzügyi szervezetek, értékpapír forgalmazók, a szabad gazdasági övezetek és a Technológiai Park rezidenseire (megjegyzés: rájuk más kedvezmény kör érvényes), egyszerűsített adózást folytató vállalkozások, az 50 000 lakos számot meghaladó településeken tevékenységet folytató vállalkozások, mezőgazdasági termékeket előállító és EVA-t fizetők, szerencsejáték üzletben tevékenykedők, honvédelem, fegyverkereskedelem és előállítás, robbanóanyag előállítás és kereskedelem, radioaktív anyagok előállítása és kereskedelme, pszichotróp és narkotikum jellegű anyagok előállítása és forgalmazása, alkohol tartalmú italok és dohány termékek előállítása és forgalmazása, értékpapírok, bankjegyek és postabélyegek előállítása, tömegtájékoztatási eszközök, sajtó kiadása, rádió, tv és műsorszórás, fertőző betegségek gyógyászati tevékenysége.

A külföldi tulajdonú (résztulajdonú) társaságok alaptőkéjének részét képező gépek és berendezések, valamint ezek részegységei és alkatrészei mentesek a vám és ÁFA fizetési kötelezettségek alól.

V. KÜLKERESKEDELMI TEVÉKENYSÉG SZABÁLYOZÁSA

1./ Vámok

Az **import vámok** az áru fajtasággal és a származási hely figyelembevételével kerülnek meghatározásra. Alapesetben a vámtételek az importált áru értékének meghatározott százalékában kerülnek meghatározásra (ad valorem), esetenként azonban Euro/kg-ban. Jelenleg 5 ad valorem vámtétel létezik: 5, 10, 15, 20 és 25%. Az áruféleségek az áru nomenklátúra lista szerint kerülnek beazonosításra. A vámtételek ugyanakkor függenek a származási hely besorolásától is. A származási országok 3 kategóriába kerülnek besorolásra:

- preferált államok – az alap vámtétel kerül kiszabásra,
- szabad kereskedelem státuszú államok – nem kerül kiszabásra vám,
- nem preferált államok – az alap vámtétel kétszerese kerül kiszabásra.

Ez utóbbi kategóriába jelenleg nincs állam besorolva. Amennyiben a származási ország nem megállapítható, úgy az alap vámtétel kétszerese kerül kiszabásra.

Az áruk korlátozott körét (üzemanyagok, egyes élelmiszerfajták), amelyek az Eurázsiai Gazdasági Zóna (Oroszország, Kazahsztán, Belarusz) határain kívülre kerülnek exportra, **export vámok** terhelik. Összességében 15 speciális vám eljárás létezik Beloruszban. Így pl. nem terheli vám a Beloruszba ideiglenesen, további feldolgozásra behozott, majd reexportált áruféleségeket. Szintén nem terheli vám az ideiglenesen, feldolgozásra exportált áruféleségeket visszaszállításuk során, pontosabban az import vám csak a feldolgozás során hozzáadott értékre kerül kivetésre. Bizonyos esetekben nem terheli vám a Beloruszba ideiglenesen importált árukat.

2./ ÁFA

Import esetén az alap ÁFA tétel 18%. 10% ÁFA terheli az élelmiszereket és az államelnök által kiadott listán szereplő, gyermek ellátási cikkeket. Az export áruk ÁFA tétele 0%. A közvetett adók szedése szempontjából valamennyi reláció szempontjából a rendeltetési hely elv kerül érvényesítésre.

3./ Jövedéki adó

A jövedéki adótételek a mennyiségi egységre vetített abszolút összegben vagy az áru értékének %-ában kerülnek meghatározásra. Jövedéki adó terheli a következő áruféleségeket: hidrolízises műszaki alkohol, alkoholtartalmú oldatok (egyes gyógyászati termékek kivételével), szeszipari termékek, sör, dohányáru, nyers kőolaj, üzemanyagok, ékszerek, mikrobuszok és személygépkocsik.

4./ Exportengedélyek

Egyes áruféleségekre – a megfelelő államigazgatási szervekkel egyeztetve – a Kereskedelmi Minisztérium ad ki exportengedélyeket. A textil termékek exportjára vonatkozóan az EU tagállamaiba és Törökországba EU minta alapján speciális exportengedélyek kerülnek kiadásra.

A külföldi tulajdonú, illetve résztulajdonú (amelyek jegyzett tőkéjében a külföldi tulajdonos részaránya több mint 30%), valamint a szabad gazdasági övezetekben rezidens társaságok saját előállítású termékeiket engedélymentesen exportálhatják.

5./ Kvóták

Import kvóták kerülnek meghatározásra a következő áruféleségekre: hal és tengeri termékek, alkoholtartalmú italok, etilalkohol, dohányáru, cukor nyersanyag.

Export kvóták: műtrágyák, fekete és színes fémhulladékok, textiltermékek.

A kvóták főszabály szerint versenytárgyalás, aukció keretében kerülnek elosztásra. Azokat a szervezeteket részesítik előnyben, amelyek az állam számára legelőnyösebb módon képesek kihasználni ezeket a kvótákat. A versenytárgyalások győzteseinek bizonyítványt állítanak ki, amely feljogosít az export-, illetve importengedélyek megszerzésére. Ezen bizonyítványok érvényességi ideje nem hosszabbítható meg.

6./ Exportellenőrzés

Különleges exportellenőrzés tárgyát képező áruféleségek a következők: a nemzetközi és nemzetbiztonságot érintő termékek és szolgáltatások, vegyi és bakteorológiai fegyverek előállítására alkalmas vegyi anyagok és mikroorganizmusok, atomfegyverek előállításához felhasználható termékek és kapcsolható szolgáltatások, tömegpusztító fegyverek, katonai rendeltetésű termékek, rejtjel eszközök. Az ellenőrzés szabályrendszerét minisztertanácsi rendelet szabályozza.

7./ Speciális védelmi, anti-dömping és kompenzációs intézkedések

A speciális védelmi intézkedések kezdeményezésére, illetve megtételére akkor kerül sor, amikor a megnövekvő import, illetve annak kondíciói közvetlen kárt okoznak, vagy veszélyeztetik a belorusz gazdaság hasonló, vagy az importtal közvetlenül konkuráló terméket előállító ágazatát.

Az antidömping eljárások lefolytatására akkor kerül sor, ha az import közvetlen anyagi veszteséget okoz, ill. annak veszélyével jár az érintett termékkört előállító hazai ágazat számára.

Kompenzációs jellegű lépések megtételére akkor kerül sor, amikor az érintett termék gyártása és/vagy exportja során az idegen állam speciális támogatásokat alkalmazott és az import anyagi veszteséget okoz, vagy azzal fenyeget a hasonló terméket előállító hazai ágazat számára.

VI. VALUTAMŰVELETEK SZABÁLYOZÁSA

1./ Rezidensek és nem rezidensek közötti valutaműveletek belorusz rubelben

Fenti valutaműveletekre az alábbi esetekben kerülhet sor:

- amennyiben a nem rezidens által bankban, belorusz rubelben nyitott valuta számlára/ról történik utalás,
- amennyiben olyan állam nem rezidensével történik elszámolás, mely állammal a Belorusz Köztársaságnak érvényben lévő szerződése van a nemzeti valutákban történő elszámolásról, s mely nem rezidens az idegen államban számlát nyitott (ilyen jellegű megállapodás van érvényben a FÁK tagállamokkal, Litvániával és Lettországgal).

2./ Rezidensek és nem rezidensek közötti valutaműveletek idegen valutában

Ezen műveletek végrehajthatók azon valutákban, amelyeknek árfolyamát a Nemzeti Bank vezeti.

3./ Nem rezidensek valutaműveletei belorusz rubelben

A nem rezidensek jogosultak az arra felhatalmazott belorusz bankokban valutaszámlát nyitni mind rubelben, mind idegen valutában. A nem rezidens rubelben, a bankban az alábbi típusú számlákat nyithatja: „T” típusú folyószámla, betéti számla, a törvényhozás által meghatározott más típusú számlák. A „T” típusú folyószámlát a nem rezidens csak képviselője (fiók intézménye) nevére nyithatja. A pénzügyi műveletek végrehajtása ezen számlákon átutalásos rendszerben valósul meg, kivétel, amikor fizikai személlyel történő elszámolás keretében történik betét, illetve kivét.

4./ Valutaműveletek fajtái

Folyó valutaműveletek

Ezen műveletek a rezidensek és nem rezidensek között korlátozás nélkül végezhetők, a Belorusz Nemzeti Bank engedélye nem szükséges.

A folyó valutaműveletek körébe tartoznak az alábbi műveletek:

- import és export ügyletek, amennyiben a pénzügyi elszámolás a feladás (kiszállítás) napjától számított 181 napon belül megtörténik,
- maximum 180 napra nyújtott (kapott) kölcsönök és hitelek,
- a nyújtott hitelek utáni kamatok, osztalékok,
- nem kereskedelmi jellegű műveletek.

Tőkeozgás jellegű műveletek

Tőkeozgás jellegű műveleteknek tekintendők a rezidensek és nem rezidensek között az alábbi műveletek:

- részvények megszerzése,
- rezidensek és nem rezidensek által kibocsátott értékpapírok megszerzése,

- ingatlanhoz kapcsolódó kötelezettségek kapcsán felmerülő műveletek,
- import és export ügyletek, amennyiben a pénzügyi elszámolás a feladás (kiszállítás) napjától számított 180 napon belül nem történik meg,
- 180 napnál hosszabb futamidejű nyújtott és kapott hitelek és kölcsönök,
- egyéb, a folyó műveletek körébe nem tartozó műveletek.

Fenti valutaműveletek a Nemzeti Bank jóváhagyásával, jóváhagyása nélkül, regisztrációs rendszerben, illetve bejelentés alapján hajthatók végre. Bejelentés alapján végezhető el valamennyi fenti művelet, amennyiben nem tartozik az első három kategória valamelyikébe.

A Nemzeti Bank engedélyével hajthatók végre az alábbi valutaműveletek:

- részvények megszerzése a tagok közötti szétosztás során,
- nem rezidensek által kibocsátott értékpapírok megszerzése nem rezidensek által, a részvények tulajdonosok közötti szétosztásának esetét kivéve,
- a Belarusz Köztársaság határain kívül megszerzett ingatlan tulajdonjog,
- ilyen ingatlan bérbeadásával kapcsolatos műveletek,
- pénzeszközök elhelyezése nem rezidens bankokban,
- 180 napnál hosszabb futamidőre nyújtott kölcsönök,
- rezidens biztosítótársaság által a nem rezidens részére történő átutalás, amennyiben annak összege meghaladja a 15 000 \$-t,
- Kölcsön (hitel) felvétele 180 napnál hosszabb futamidőre, amennyiben az alábbi feltételek közül bármelyik érvényesül: a kölcsön összege meghaladja az 1 millió \$-t, a kölcsön kamata meghaladja a Nemzeti Bank igazgatótanácsa által meghatározott mértéket, amennyiben a rezidens kölcsönfelvevő számláját elkerülve, közvetlenül kötelezettségei törlesztésére kerül felhasználásra a hitel, amennyiben a hiteltörlesztés nem az adós számlájáról történik, amennyiben a hitelnyújtó államában kedvezményes adószabályok érvényesek és nem kötelező a valuta műveletekről szóló információk nyújtása (offshore zónák).

A Nemzeti Bank engedélye nélkül végrehajtható műveletek:

- nem rezidens részére történő átutalás a Belarusz Köztársaság területén található ingatlan rezidens által történő elidegenítése során,
- a rezidens által a nem rezidens számára biztosított export utáni halasztott fizetés esetén, amennyiben annak futamideje meghaladja az áru (szolgáltatás) feladásától, szolgáltatásától számított 180 napot,
- a nem rezidens által a rezidens importőr részére biztosított halasztott fizetés esetén, amennyiben annak futamideje meghaladja a 180 napot az áru beérkezésének, átvételének időpontjától számítva,
- ingatlanbérlethez kapcsolódó műveletek Belarusz határain kívüli ingatlanok kivételével,
- nemzetközi szervezetek részére történő tagdíj átutalások,
- rezidensek által kibocsátott értékpapírokhoz kapcsolódó műveletek,
- nem rezidens által a rezidens jogi személy alaptőkéjébe történő befizetések,
- a köztársasági költségvetés hiányának fedezeteként, 180 napot meghaladó futamidejű eszközbevonás,
- kormánygarancia keretében 180 napot meghaladó futamidejű eszközbevonás és törlesztés,
- kormányközi megállapodás keretében 180 napot meghaladó futamidőre bevont eszközök és azok törlesztése,
- az államadósság törlesztése.

Regisztrációs rendben végrehajtható műveletek:

- amennyiben az export műveletekhez kapcsolódóan 180 napos futamidőt meghaladó halasztott fizetésre kerül sor,
- amennyiben az import műveletekhez kapcsolódóan az áru beérkezésének napjától számítva több mint 180 napos halasztott fizetésre kerül sor.

5./ Rezidens jogi személyek valuta forrásai

Valuta bevételek

A belorusz jogi személyek és egyéni vállalkozók a számlájukra való beérkezés után 5 napon belül kötelesek eladni valuta bevételük 30%-át a belorusz valuta tőzsdén keresztül. Nem kötelesek ugyanakkor eladásra felajánlani:

- a saját termelésű termékek (szolgáltatások) utáni export árbevételüket azon társaságok, amelyek jegyzett tőkéjében a külföldi részesedés mértéke minimum 30%,
- az alaptőkébe befizetett valuta, amennyiben a külföldi résztulajdon mértéke meghaladja a 30%-ot, valamint a rezidensek által a bankok jegyzett tőkéjébe történő befizetések,
- a Belorusz Köztársaság belső valuta piacán beszerzett valuta,
- a kölcsönök, hitelek, egyéb betétek,
- a termelő berendezések beszerzésére fordított hitelek törlesztésére az adós számlájára érkezett valuta, s 5 munkanapon belül a kötelezettségek teljesítésére szolgáló speciális számlára továbbutalt valuta,
- jogi személyek számlájára nem rezidensektől, közös gazdasági tevékenység végzése érdekében átutalt valuta,
- egyéb esetekben.

A kötelező átváltás után megmaradó valutát a jogi személyek és egyéni vállalkozók a törvények által meghatározott célokra fordíthatják.

Valuta kölcsönök és hitelek

Az arra felhatalmazott bankok a jogi személyeknek külföldi valutában és rubelben is nyújthatnak hitelt. A jogi személy rezidensek a jogi személy rezidensek számára kölcsönt folyósíthatnak külföldi valutában. A nem rezidensek által 180 napnál hosszabb futamidőre biztosított hitelek tőkemozgás jellegű műveletnek tekintendők. Szükséges a Nemzeti Bank engedélye a fentiekben már ismertetett rend szerint. A rezidensek jogosultak valuta beszerzésére a valuta tőzsdén, illetve a tőzsdén kívüli forgalmazás keretében is.

Valuta beszerzésére az alábbi felhasználási célokra kerülhet sor:

- nem rezidensekkel folyó valutaműveletek, illetve tőkemozgás jellegű műveletek keretében történő elszámolás érdekében,
- a Belorusz Pénzügyminisztérium által valutában folyósított hitelek és kamatok törlesztésére,
- a helyi és központi költségvetésbe befizetendő adókra, vámokra, illetékekre,
- külföldi utazások költségfedezetére,
- bankokkal történő valuta elszámolásokra,
- rezidenssel szembeni, lízinggel kapcsolatos kötelezettségek teljesítésére,

- bírósági végrehajtási határozatokkal kapcsolatos elszámolásokra.

A nem rezidensek jogosultak a további felhasználást nem indokolva valutát vásárolni a hazai valuta piacon a Belarusz Köztársaságban nyitott rubelszámlájuk terhére.

Külföldi valuta készpénz formájában a rezidensek által az alábbi esetekben fogadható el:

- a kifizetés a nem rezidenssel ténylegesen megkötött ügylet kapcsán kerül kifizetésre,
- a nem rezidens által történő kölcsön törlesztés,
- külföldi kiállításokon, vásárokon realizált bevétel,
- a rezidens jegyzett tőkéjébe a nem rezidens által történő befizetés,
- a nem rezidens által befizetett vám, úthasználati díj, egyéb adók és illetékek,
- ajándékozás, adományozás.

Az arra felhatalmazott bankok készpénzt a jogi személy rezidensek számláiról az alábbi esetekben fizethetnek ki:

- szolgálati kiküldetések költségfedezetére,
- állami adók, vámok, illetékek kifizetésére,
- a házi pénztárak feltöltésére azon cégek számára, amelyek külföldi valutában értékesítenek és szolgáltatnak az állampolgárok számára.

Egyéb esetekben a készpénzben történő kifizetésekhez nemzeti banki engedély szükséges.

A jogi és magán személyek közötti valuta elszámolások nemzeti banki engedély alapján az alábbi esetekben lehetségesek:

- vámmentes valuta boltok,
- az „M” jelű utak mentén, határállomásokon folytatott kiskereskedelmi tevékenység,
- biztosítási szolgáltatások nyújtása,
- turisztikai szolgáltatások nyújtása,
- külföldi személyszállítás légi és vasúti szállítás keretében,
- nem rezidenseknek nyújtott oktatási, továbbképzési szolgáltatások,
- üzemanyag értékesítés.

Nemzeti banki engedély nélkül realizálható valuta műveletek jogi és magán személyek között:

- A belorusz légitársaság nemzetközi járatain,
- A vasúti szállítás közben igénybe vett szolgáltatások után,
- Valutában nyújtott kölcsönök esetében,
- Magánszemélyek bankokkal folytatott valuta műveletei keretében,
- Ajándékozás, adományozás keretében,
- Természetes személyek által a jegyzett tőkébe történő befizetések esetén,
- Költségvetési adó befizetések során,
- Konzuli díjak és illetékek,
- Külképviseletek által szedett konzuli díjak.

VII. A SZABAD GAZDASÁGI ÖVEZETEK MŰKÖDÉSE

A Belarusz Köztársaság területén a hazai és külföldi befektetések ösztönzése, kedvezőbb működési feltételek megteremtése érdekében szabad gazdasági zónák kerültek kialakításra. Ezek száma jelenleg 6, Bresztben, Grodnóban, Minszkben, Vityebszkben, Mogiljevben és Gomelben, tehát a megyeközpontokban találhatóak. Pontos meghatározott területen belül helyezkednek el és rezidenseikre különleges adózási szabályok érvényesek.

Adókedvezmények fő elemei a következők:

- a nyereségadó mértéke 12% (24% helyett),
- a szállítási adó 1,5%,
- az ÁFA 9%,
- a jövedéki adók az alaptétel 50%-ára csökkennek,
- az alapítástól számított 7 évig a saját előállítású termékek után realizált nyereség után nem kell nyereségadót fizetni,
- a rezidensek nem fizetik a 2%-os árbevételi adót.

2007 végére a szabad gazdasági zónákban a külföldi befektetések értéke elérte a 300 millió \$-t. Az övezetekben működő cégek száma eléri a 225-öt. Éves exportjuk meghaladja az 1 milliárd \$-t. Ebből a körből realizálódik a teljes belorusz bútorexport 19%-a, a hal és halkonzervek exportjának 10%-a, a műanyag termékek exportjának 10%-a, a húskonzerv és töltelék áru export 6%-a. A legnagyobb forgalmat bonyolító övezetek Breszt és Minszk.

VIII. KÜLFÖLDI BEFEKTETŐK RÉSZVÉTELE A PRIVATIZÁCIÓBAN

Külföldi befektetők privatizációs lehetőségei

1./ külföldi tulajdonú társaság létrehozása

Külföldi tulajdonú társaság létrehozható ilyen társaság alapításával, részesedés kivásárlása útján már működő társaságban, illetve vállalat, mint vagyontömeg megvásárlása útján.

2./ nyílt részvénytársaság létrehozása állami vállalat privatizálása során

A nyílt részvénytársaság alapítójaként a belorusz állam képviselőjében a Gazdasági Minisztérium, annak területi szervei, valamint a helyi államigazgatási szervek működnek közre. A közreműködő felek szerződést kötnek a társaság alapítására irányuló közös gazdasági tevékenységről.

3./ Állami tulajdonú nyrt. részvényeinek kivásárlása versenytárgyalás és aukció során

Versenytárgyalás során fő szempont az ajánlati ár nagyságrendje, valamint az egyéb vállalt kötelezettségek. Ezek közül kiemelt jelentőséggel bír a vállalt további befektetések nagyságrendje, a társaság korszerűsítésére vonatkozó elképzelések, foglalkoztatási garanciák, piaci pozíciók várható alakulása. Az aukció győztese a részvényekért legmagasabb árat ajánló pályázó.

4./ Részvények jegyzése alaptőke emelés keretében

Az alaptőke emelés keretében megvalósuló részvénykibocsátást a Gazdasági Minisztérium, illetve a helyi államigazgatási szervek hagyják jóvá. Ezen részvénykibocsátások általában konkrét befektetési projekt megvalósításához kapcsolódnak.

5./ Külföldi tulajdonú közös társaságok létrehozása

Ilyen típusú társaság létrehozásáról szóló döntést a már működő társaság tulajdonosai hozzák meg. A külföldi tulajdon névértékének el kell érnie a 20 000 \$-t.

6./ A legfeljebb 100 főt foglalkoztató, mérlegük eszköz oldalát elérő, illetve meghaladó adósságállománnyal rendelkező vállalatok megszerzése

Az ilyen státuszú vállalatok kikiáltási ára 1 „alapegység” (az alapegység mértéke évente változik, 2008-ban 38 000 rubel, azaz cca. 14 €). Az új tulajdonos köteles eleget tenni a vállalat fizetési kötelezettségének, garantálni egy bizonyos szintű foglalkoztatottságot, gondoskodni a további működés feltételeiről az adás-vételi szerződésbe foglalt kondíciókkal összhangban.

Privatizációs módok

A Belarusz Köztársaságban a privatizáció nyílt részvénytársaság létrehozása, részvényeinek értékesítése, valamint állami vagyon elemek értékesítése útján valósul meg az alábbi privatizációs technikák alkalmazásával:

- aukció során eladási feltételek támasztása nélkül,
- aukció során feltételek támasztásával (a vevőnek vállalnia kell, hogy megőrzi az eredeti profilt, illetve rendeltetést, megőrzi, illetve új munkahelyeket hoz létre, gondoskodik a történelmi és kulturális értékek, a műemléki jelleg megőrzéséről),
- versenytárgyalás során, amikor is teljesíteni kell a kiíró által támasztott feltételeket. Az egyéb követelmények szempontjából azonos feltételek vállalása esetén a legmagasabb ajánlati ár a meghatározó szempont.

A Belarusz Köztársaság állampolgárai által kedvezményesen (a névérték 80%-áért), valamint csekkes privatizáció keretében megszerzett részvények eladására eladási tilalom van érvényben. Ugyanakkor 2008-tól kezdve ezen tilalmak enyhítésre kerültek, s 2-3 év alatt folyamatosan megszűnnek.

Az ajánlati ár kifizetése azonnali befizetéssel, illetve halasztott fizetéssel, az infláció mértékét figyelembe véve történhet meg.

Az állam garantálja a privatizáció során elnyert tulajdonosi jogokat. Az új tulajdonos nem tartozik felelősséggel azon kötelezettségekért, amelyeket a törvényben foglalt határidőre vele nem közöltek.

Külön lista tartalmazza azon állami szervezetek és vállalatok nevét, amelyek privatizációjára nem kerülhet sor.

A Belarusz Köztársaság Minisztertanácsa 2008 júliusában elfogadta és meghirdette az ország 2008-2010. évekre vonatkozó privatizációs programját. Ezen program keretében az érintett időszakban 519 vállalat részvénytársasági átalakítására és privatizációjára kerül sor (2008-ban 176, 2009-ben 213, 2010-ben 130 vállalat). A megjelölt privatizációs lista tárcánkénti bontásban tartalmazza az érintett cégeket.

IX. ÜZLETI KLÍMA ALAKULÁSA

A Világban évente összeállítja jelentését a világ egyes országaira vonatkozóan az üzleti klíma alakulására vonatkozóan. Megállapításai, elemzései nyilván vitathatóak, kétségtelen tény ugyanakkor, hogy a külföldi befektetők, mint részinformációt felhasználják üzleti döntéseik meghozatalakor. Ezért fontosnak tartjuk, hogy a Belarusz Köztársaságra vonatkozó megállapítások fő elemeit a magyar vállalkozók is megismerjék.

A Világbank 2008. évi jelentését 178 országra vonatkozóan állította össze. Az értékelés 10, az üzletvitel szempontjából fontosnak tekinthető paraméter alapján történik. Ezen paraméterek alapján Belarusz az alábbi helyezéseket foglalta el:

- a vállalkozás indításának körülményei	119. hely,
- engedélyezési eljárások	94. hely,
- munkaerő alkalmazás rugalmassága	43. hely,
- ingatlan adás-vétel bejegyzése	94. hely,
- hitelekhez való hozzáférés	115. hely,
- befektetés védelem	98. hely,
- adófizetés	178. hely,
- külkereskedelem szabályozása	137. hely,
- szerződéses jogok érvényesítése	16. hely,
- vállalkozás bezárása	69. hely.

A Belarusz Köztársaság általános helyezése: 110. hely (a FÁK országok közül Oroszország 106. hely, Ukrajna 139. hely).

Az egyes paraméterekre vonatkozó legfontosabb megállapítások a következők:

- 1./ A vállalkozások beindításához kapcsolódó eljárások száma 10, időtávja 48 nap.
- 2./ Az engedélyezési eljárások száma 17, időtávja 350 nap.
- 3./ Ingatlan bejegyzéshez kapcsolódó eljárások száma 7, időtávja 230 nap.
- 4./ Adófizetésekhez kapcsolódó eljárások száma 124, adó számfejtés éves ráfordítása cca. 1200 nap.
- 5./ A külkereskedelmi tevékenység keretében az export bizonylatok száma 8, export időigénye 24 nap. Az import bizonylatok száma 8, időigénye 28 nap.
- 6./ A szerződéses jogok érvényesítéséhez kapcsolódó eljárások száma 28, időtávja cca 225 nap.
- 7./ Vállalkozás bezárásának átlagos időtávja 5-6 év.

A Világbank 2008 szeptemberében nyilvánosságra hozta 2009. évi üzleti klíma jelentését. A jelentés Belaruszra vonatkozóan igen pozitív változásokról számol be. Az ország bekerült a világ 10 állama sorába, amelyek az elmúlt időszakban a legjelentősebb reformlépéseket tették meg az üzleti tevékenység feltételeinek javítása érdekében. Összességében az ország helyezése a 110. helyről a 85-re változott (Megjegyezzük, hogy az államelnök direktívája szerint be kell kerülni a világ 30, legkedvezőbb üzleti klímával rendelkező országa közé!). A jelentés megállapítja, hogy Belarusz az elmúlt időszakban könnyítette a hitelhez jutás feltételeit, bevezette az egy ablakos cégbejegyzést, a minimum tőkeigényt a felére csökkentette, jelentősen egyszerűsödött az ingatlan bejegyzés, csökkentették az építési

engedélyek kiadásának határidejét, új vámszabályok és banki szabályozás lépett érvénybe, átdolgozták az adórendszert, csökkent az adó terhelés mértéke.

A fentiekben foglaltakból kiemelhető pl. az ingatlan jogokhoz kapcsolódó egyszerűsítések rendszere. Ennek következtében Minszkben ingatlan tulajdonjog bejegyzésének időszükséglete 231 napról 21-re csökkent.

Eltörlésre került a „csernobil” adó (3%), valamint a foglalkoztatási adó (1%).

A jelentés megállapítja, hogy a belorusz államhatalmi és államigazgatási szervek erőfeszítéseket tettek, intézkedéseket hoztak a befektetői klíma javítása érdekében, kiemelten kezelik a külföldi befektetők igényeinek és elvárásainak kielégítését. A már meghirdetett és kivitelezés szakaszában lévő további, a bürokratizmust lebontó, az adórendszert és -terhelést csökkentő program reményt nyújt arra, hogy a Belarusz Köztársaságban már rövidtávon is érzékelhetően könnyítik a vállalkozások működésének feltételeit.

X. ÜZLETVITEL

Ingtalan vásárlás, bérlet

A föld nem képezheti adás-vétel tárgyát, csak bérelhető, a maximális bérleti idő 99 év, mezőgazdasági hasznosítás esetén max. 5 év. Az állami tulajdonú ingatlanok árveréseken, pályázatok keretében kerülnek értékesítésre, e folyamatban külföldiek is részt vehetnek (feltétel a kérvény benyújtása a részvételre, letét befizetése, illeték lerovása a kérvényhez, regisztrációs díj befizetése). Külföldi állampolgárok, jogi személyek lakást vásárolhatnak, amennyiben állandó lakhelyük itt található, illetve működésük bejegyzett.

Megközelítő lakásárak Minszkben:

- 1 szobás 50 ezer \$-tól,
- 2 szobás 70 ezer \$-tól,
- 3 szobás 90 ezer \$-tól,
- családi ház 150 ezer \$-tól.

Az üzemek, irodák eladási ára 400-2000 \$. Irodabérleti díjak 25-30 €/m²/hó + közös és energia költségek. A bérleti szerződésekre is vonatkozik a kötelező állami (földhivatali) bejegyzés kötelezettsége.

Audit, könyvvizsgálat

Könyvvizsgálat végzésére a bejegyzett szervezetek és személyek jogosultak. Jelenleg több mint 100 szervezet és kb. 500 személy található a listán. Éves könyvvizsgálatra kötelezettek a következő gazdálkodó szervezetek: nyrt-k, bankok, tőzsdék, külföldi tulajdonú (résztulajdonú) társaságok, biztosítótársaságok és brókerek, a beszámolási időszakban 600 ezer €-t meghaladó bevételt realizáló szervezetek, adó visszaigénylésre jogosult képviseltek.

Banki szolgáltatások

Jogi és magánszemélyek valuta és rubel számlát is nyithatnak.

Számlanyitási díjak:

- rubel számla nyitása jogi személy által: 25-80 €,
- valuta számla nyitása jogi személy által: 40-100 €.

A bankközi átutalások automatizált rendszerben zajlanak. Valamennyi fizetési módozat működik és elfogadott. A bankkártyával történő fizetés lehetősége széles körben biztosított, bank automaták működnek. A hazai bankkártya mellett a fő külföldi kártyák többsége használható (Visa, Mastercard stb.).

Számvitel

A társaság könyvelése mind saját erővel, mind megbízásos alapon megengedett. Folyamatban van a mérlegképes könyvelői státusz kialakítása, regisztrációjuk bevezetése.

A társaságok éves és évközi beszámolójának felépítése, fő tartalmi elemei nagy hasonlóságot mutatnak a magyar gyakorlattal. Az éves beszámolót a beszámolási időszakot követő 90 napon, az évközi beszámolót 30 napon belül kell benyújtani.

XI. HASZNOS LINKEK

- 1./ Belorusz Nemzeti Bank: www.nbrb.by
- 2./ Minisztertanács: www.government.by
- 3./ Állami Vámhivatal: www.gtk.gov.by
- 4./ Külügyminisztérium: www.mfa.gov.by
(külkereskedelem, engedélyezés, befektetések, anti-dömping eljárások)
- 5./ Adóügyi Minisztérium: www.nalog.by
- 6./ Mezőgazdasági és Élelmezési Minisztérium: www.mshp.gov.by
- 7./ Ipari Minisztérium: www.minprom.gov.by
- 8./ Kereskedelmi Minisztérium: www.mintorg.gov.by
(kiállítások listája, import engedélyek)
- 9./ Pénzügyminisztérium: www.minfin.by
- 10./ Gazdasági Minisztérium: www.economy.gov.by
(befektetési ajánlatok)
- 11./ A Belorusz Köztársaság teljes joganyaga: www.pravo.by
- 12./ Kereskedelmi és Iparkamara: www.cci.by
- 13./ Belorusz üzleti portál: www.bel.biz
- 14./ Export információk: www.export.by
- 15./ Marketing Központ: www.icetrade.by
(tenderinformációk)
- 16./ A belorusz cégek kontaktadatai: www.b2b.by

XII. UTAZÁSI TANÁCSOK, INFORMÁCIÓK

1./ Javasoljuk a Belaruszba utazóknak, hogy kerüljék az esetleges tömegdemonstrációk, tüntetések helyszíneit.

2./ A magánútlevéllel rendelkező magyar állampolgárok kizárólag vízum birtokában léphetnek be az országba. Annak beszerzése előtt célszerű tájékozódni az aktuális feltételekről a Belarusz Köztársaság budapesti nagykövetségén.

Jelenlegi vízumdíjak a következők:

- egyszeri tranzit vízum – 20 €,
- kétszeri tranzit vízum – 35 €,
- többszöri tranzit vízum – 75 €,
- 90 napig érvényes vízum – 60 €,
- Többszöri, hosszabb tartózkodásra jogosító vízum – 150 €.

A vízum kiállításának ideje cca. 5 munkanap, sürgős esetben 48 óra. A vízumdíj ebben az esetben az alapdíj kétszerese.

A budapesti Belorusz Nagykövetség elérhetőségei a következők:

Címe: 1126 Budapest, Agárdi u. 3/b.

Tel.: 214 0553

E-mail: hungary@belembassy.org

Honlap: www.belembassy.org/hungary

3 napot meghaladó Belaruszban történő tartózkodás esetén kötelező a helyi rendőrségen történő bejelentkezés. Szálloda foglalás esetén a szükséges ügyintézet a szálloda automatikusan elvégzi. Magánszálláson történő tartózkodás esetén személyesen kell intézni a helyi/kerületi rendőrség állampolgársági és migrációs osztályán.

3./ Erőteljesen ajánlott utas és balesetbiztosítás megkötése. Amennyiben ez Magyarországon nem lehetséges, úgy a határállomásokon éjjel-nappal működő belorusz biztosítási ügynökségeknél ez megtehető. A 15 napig érvényes biztosítás díja cca. 5-6 \$.

4./ Belarusz hivatalos pénze a belorusz rubel. Árfolyama 2008 novemberében: 1 USD = kb. 2115 rubel, 1 EUR = kb. 2700 rubel. Fémpénzek nincsenek forgalomban. A bankkártyával történő fizetés széles körben elterjedt, bank automaták üzemelnek. A legfontosabb külföldi kártya típusok használhatóak (Visa, MasterCard, Amex).

5./ A Belarusz Köztársaságban a közbiztonság kielégítő, a szokásos óvatosság és gondosság elvének alkalmazása ajánlott.

6./ Közlekedés

A közúti határátkelőknél különösen hétvégén és nyári időszakban hosszú sorok alakulnak ki. A gépkocsik eredetét döntő többségében ellenőrzik, esetenként ez időigényes (1-2 óra).

Az autó utak általában jó minőségűek. Európai minősítésű autópálya nincs, de négysávos út köti össze Bresztet – Minszken keresztül – az orosz határral (629 km), hasonló utak vannak a Minszket a megyeközpontokkal összekötő szakaszok első 40-50 kilométeres részén.

Baleset esetén gondoskodni kell a helyszín érintetlenségéről, a szabályok értelmében minden esetben ki kell hívni a rendőrséget. A helyszínelési jegyzőkönyvet csak abban az esetben szabad aláírni, amennyiben annak tartalma egyértelmű, érthető.

A Belarusz Köztársaság tagja a nemzetközi zöld kártya rendszernek.

A vasúthálózat jó állapotú és kiterjedt, a járatok pontosan közlekednek. Budapest és Minszk között heti két alkalommal közlekedik 1 vagon Lengyelországon keresztül.

Budapest és Minszk között nincs közvetlen légi járat. Javasolt átszállási pontok: Bécs, Varsó, Prága és Frankfurt.

A városi közlekedés elfogadható színvonalú, a taxi hálózat széleskörű, főleg a nagyobb városokban számos társaság és maszek szolgáltatása igénybe vehető.

7./ Szálloda árak Minszkben

SZÁLLODA	1 FŐRE	2 FŐRE	OSZTÁLY
BELARUSZ	47-82 €	64-92 €	***
VICTORIA	365 000 RUBEL	470 000 RUBEL	****
MINSZK	393 000 RUBEL	519 000 RUBEL	****
EUROPA	265 €	310 €	*****

Hivatalos árfolyam: 1 Euro = 2700 rubel /2008. november 3./

XIII. A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG MINSZKI NAGYKÖVETSÉGE /KONTAKT ADATOK/

1./ A nagykövetség diplomata rangú személyzete

- Kontra Ferenc nagykövet
- Daróczi László I. beosztott, konzul
- Berényi Ferenc külgazdasági szakdiplomata, helyettes konzul

2./ A nagykövetség elérhetőségei

Postacím: 220034 Minszk, Platonova u. 1/b.

Központi e-mail: mission.msk@kum.hu

Központi telefon: + 375 17 233 91 68

Fax: + 375 17 233 91 69

Ügyeleti mobil: + 375 44 721 8005

3./ A konzulátus elérhetőségei

E-mail: visa.msk@kum.hu

Telefon: + 375 17 233 94 16

Fax: + 375 17 233 94 17